

Govor na osrednji občinski proslavi ob prazniku občine Brežice

Brežice, nedelja, 27.10.2019 – Milan Jazbec¹

Spoštovani gostitelj župan gospod Ivan Molan, spoštovani predsednik državnega sveta gospod Aloj Kovšca, spoštovani dobitniki letošnjih in preteklih oktobrskih nagrad in občinskih priznanj, častni občani in bivša župana, predstavniki državnih, lokalnih in krajevnih oblasti, spoštovani in dragi vsi prisotni, dober večer in lepo pozdravljeni. Dobrodošli na letošnji osrednji slovesnosti ob prazniku občine Brežice.

Svečanost, kot je nocojšnja, je prava priložnost, da se vprašamo, kje smo, kaj smo postorili, da nam bo boljše, in kako naprej. Ali kot je rekel velik slovenski pesnik Simon Gregorčič: »Ni praznik, predragi mi naše življenje, praznik naj bodo ti deloven dan.«

Ob poslušanju županovega govora in njegovem predstavljanju dosežkov v naši občini v letu, ki je za nami, zlahka dobimo vtis, da je v občini Brežice praznik deloven dan. Veliko je bilo narejenega in veliko doseženega. To je zelo pomembno, kajti politika, z njo pa vsi tisti, ki jo spremljamo, poskušamo nanjo vplivati in pri tem na različne načine sodelovati, mora stremeti k enemu cilju: to pa je splošno dobro.

Delati za splošno dobro so kot cilj politike, da ne rečem že kar njen ideal, postavili antični filozofi. Danes, po dobrih dveh tisočletjih, je delati za splošno dobro lažje, kot kadarkoli prej v zgodovini človeštva.

Zelo nazoren in pohvale vreden primer je participativni proračun, o katerem je govoril župan – podatki in številke so impresivni, še posebej pa dejstvo, da so projekte predlagali občani in sodelovali pri njihovem sprejemanju. Sodelovanje pri politiki in soodločanje. S pomočjo današnjih modernih tehnologij je že mogoče uresničevati sodelovanje prebivalcev v politiki, pri uresničevanju splošnega dobra. Projekti, za katere smo slišali, vsote, ki so bile oz. bodo za to porabljene, povedo, kako velik je interes ljudi, da sodelujejo pri izvajanju oblasti sebi in vsem v korist. Bodimo ponosni na to brežiško izkušnjo in uporabljajmo jo vsem v prid.

Osrednja tema letošnjega praznika so mostovi.

Torej, povezovanje med različnostmi, povezovanje med vsemi nami in z drugimi. Med preteklostjo in prihodnostjo, skozi to, kar sedaj počnemo na osnovi preteklih izkušenj za bodoče rodove.

Stari brežiški most čez Savo in Krko je odličen primer tega, prav tako pa tudi občinska skrb zanj.

Most je arhitekturna mojstrovina in ko je bil leta 1906 predan v uporabo, je bil tretji najdaljši v vsej Avstro-Ogrski monarhiji. Ni čudno, da so ga uporabili pri snemanju znane ameriške nadaljevanke *Vojne vihre* v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja.

A imejmo v mislih tudi manj opazne, pa zato nič manj pomembne krajevne mostove – npr. leseni mostovi na reki Krki in tisti preko potoka Močnik. Prav leseni mostovi so rezultat dobrega sodelovanja narave in človeka. Brez tega, brez naše dediščine ter istovetnosti, ki kaže, da smo raznoliki, a smo radi tudi skupaj, saj vedno hodimo čez mostove, nas ne bi bilo. Z mostovi si podajamo roke, kot tudi z glasbo in s petjem.

Brežiški most v širše obzorje je tudi pred sto leti rojena naša častna občanka akademska slikarka Alenka Gerlovič. V spomin na njeno ustvarjanje v sredini petdesetih let

---

¹ Dr. Milan Jazbec, šesti slovenski veleposlanik v Severni Makedoniji in redni profesor diplomacije na ljubljanski Univerzi. Bivši veleposlanik v Turčiji (2010-2015) in državni sekretar na ministrstvu za obrambo (2000-2004). Izdal več kot 50 knjig v devetih jezikih. Doma iz Sp. Pohance pri Brežicah.

minulega stoletja v Makedoniji smo tamkajšnja Narodna galerija, Posavski muzej Brežice in slovensko veleposlaništvo organizirali tri razstave njenih risb, in sicer v Skopju, na Ohridu in v občini Ilinden. Prihodnje leto v aprilu pa se veselimo povratne razstave makedonskih umetnikov v Brežicah.

Most v širni svet je tudi že drugo svetovno prvenstvo v fitnessu in body buildingu, ki je bilo pred dnevi spet organizirano v Brežicah.

A upal bi si trditi, da je največji most znanje. *Znanje*, ki ga pridobimo z učenjem in z osebno zavzetostjo ter s pomočjo institucij, ki so za to pristojne.

Znanje je moč in je pot v svetlobo – na začetku sta bili beseda in luč, kajne –, v prihodnost, v boljše življenje za vse. Danes je znanje resda vedno bolj obsežno, a je tudi vedno bolj dostopno. Ob številnih šolah vseh vrst in stopenj, ki jih imamo v Brežicah, si postavimo za cilj, da bo naša občina *občina znanja*. To nam bo omogočalo boljše življenje in boljši razvoj. Ta pa naj bo še bolj celovito trajnosten in skrbno premišljen, vključujoč turizem, naravo, dediščino, našo prislovično prijaznost in odprtost. Nedavni Forum odličnosti in mojstrstva je velik korak v to smer. Mostovi, gozdovi, vode. Znanje in tradicija. *To je naša občina, to smo mi*. Osebno sem ponosen, da sem v občini Brežice preživel čudovito otroštvo in prekrasna gimnazijska leta.

Vse to je pot k uspehu, o katerem smo, med drugim, pred nekaj leti spregovorili na moji nekdanji Osnovni šoli Artiče. Ob podpori občine smo skupaj z učenci potem izdali knjigo *Uspeh na dlani*, v njej pa je tudi formula, kako lahko vsakdo uspe v življenju.

Mi, ki smo doma v teh krajih, ki so bili skozi vso našo zgodovino mejni, vemo, kaj pomeni skrb za lastno identiteto. Te pa ni brez lastnega jezika. In kaj je večji in bolj trden most v svetovno občestvo, kot je materin jezik?

Znani slovenski pisatelj, intelektualec in svetovljan Jože Javoršek v svojih Spominih na Slovence piše o čudežnem slovenskem trikotniku. Utemeljitelji slovenskega knjižnega jezika – Trubar, Levstik in Jurčič – so bili rojeni v geografskem trikotniku. Mi pa smo v naši občini imeli dva velikana, ki sta temeljito prispevala k našemu jeziku, da je takšen, kot je. Maks Pleteršnik iz Pišec, ki je prijateljeval tako z Levstikom kot z Jurčičem, in Jože Toporišič z Mosteca, oba mednarodno priznana in uveljavljena jezikoslovca. In če k temu dodamo še Jurija Dalmatina, ki je prevedel Biblijo v slovenski jezik, in Adama Bohoriča, ki je napisal prvo slovensko slovnico, oba doma iz sosednje, krške občine, potem v celoti vidimo in razumemo pomen naših krajev za slovenstvo.

Zato imejmo v mislih te standarde in kriterije, ko se pogovarjamo o naši občini, njenem prazniku in o naših dosežkih. O tem, kako gremo skozi čas, kaj vanj prispevamo in kaj za nami ostane. In naj se za zaključek skozi preteklost zazrem naprej, k rodovom, ki prihajajo za nami.

Nocoj se nahajamo v posebnem prostoru. Lahko bi rekel, da je naša Viteška dvorana že neke vrste sveti prostor.

Pomislimo, ko se oziramo po njej, kaj je imel v mislih tisti, ki je pred stoletji ustvarjal te prečudovite in simbolov polne freske, in tisti, ki jih je naročil. In pomislimo, kaj lahko mi ustvarimo takega, da se nas bodo čez nekaj stoletij spominjali vsaj približno tako. Kaj smo prebivalci teh krajev sposobni ustvariti trajnega in pustiti zanamcem, da bodo o tem razmišljali vnuki naših pravnukov.

Jaz sem prepričan, da smo sposobni pustiti za sabo takšno sled. Če bi tega ljudje v teh krajih ne zmogli, potem nas ne bi bilo nocoj tukaj, takih, kot smo.

Hvala za vašo pozornost, lep večer želim vsem skupaj in čestitam za občinski praznik.